

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/140 van november 2023

(zie datum ondertekening)

over

tekst	Ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de invoering van een premie voor zero-emissievoertuigen
roepnaam	(BVR premie zero-emissie voertuigen)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 10 november 2023
trefwoorden	essentiële elementen van de verwerking; decretale basis

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies bij hoogdringendheid van de mevrouw Lydia Peeters, Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken van 10 november 2023, ontvangen door de VTC op 10 november 2023;

Gelet op de behandeling op de behandeling in een schriftelijke procedure wegens de hoogdringendheid;

Brengt het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *over de invoering van een premie voor zero-emissievoertuigen* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Er is een verzoek om spoedbehandeling ingediend, gemotiveerd door de geplande inwerkingtreding van het ontwerp op 1 januari 2024 om volgende redenen (onderlijning VTC):

“Vooreerst is het vergroenen van het voertuigenpark via financiële stimuli een maatregel uit het Luchtbeleidsplan 2030 (VR 2019 2510 MED.0359/2) dat aangenomen is in uitvoering van artikel 23 van de richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa en artikel 6 van de richtlijn 2016/2284 betreffende de vermindering van de nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van Richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van Richtlijn 2001/81/EG (hierna: “herziene NEC-Richtlijn”). Dit laatste artikel legt aan de lidstaten de verplichting op om een nationaal programma ter beheersing van de luchtverontreiniging op te stellen en uit te voeren teneinde de nationale reductieverbintenissen voor de jaarlijks antropogene emissies die bepaald zijn in de bijlage II van de herziene NEC-Richtlijn te helpen verwezenlijken, zo ook inzake NOx.

Het Vlaams Luchtbeleidsplan 2030 voorziet dat er bekeken wordt op welke bijkomende manieren er stimulansen kunnen worden gegeven om milieuvriendelijke voertuigen, en zero-emissie voertuigen in het bijzonder, goedkoper te kunnen maken “om voor de zero-emissie voertuigen de prijskloof te overbruggen, de transitie op gang te trekken/houden en de vlootdoelstellingen te realiseren” (pg. 92 van het Luchtbeleidsplan). Het Vlaams Luchtbeleidsplan voorziet dat het marktaandeel van diesel bij nieuw verkochte personenwagens in 2025 tot 14,5% is teruggedrongen en in 2030 tot 0%. Daarnaast voorzien het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) en het Luchtbeleidsplan een forse toename van het aandeel zero emissievoertuigen. In de actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan werd er beslist dat het de ambitie is dat er vanaf 2029 enkel nog zero-emissiewagens worden verkocht. Deze maatregel moet bijdragen aan de reductie van CO₂-uitstoot met het oog op het bereiken van de Europese doelstellingen en het bekomen van de nodige maatschappelijke en klimatologische effecten.

Uit het Tweede voortgangsrapport over het Vlaams Luchtbeleidsplan 2030 (2023) van de Vlaamse Milieumaatschappij van 4 oktober 2023 blijkt dat het aandeel zero emissievoertuigen in de nieuwverkoop in 2022 in Vlaanderen 12,1% bedroeg. De sterkste groei zien we bij de bedrijfswagens. Deze nemen een aandeel van bijna 90% van het aantal ingeschreven elektrische voertuigen in. Met andere woorden: van de 12% zero emissievoertuigen in 2022 zijn er 11% bedrijfswagens. Voor natuurlijke personen blijft de hogere aankoop prijs voor elektrische modellen een drempel om over te stappen, dat blijkt ook uit de maandelijkse inschrijvingscijfers waarbij we in 2023 het aandeel van bedrijfswagens t.o.v. particulier aangekochte zero-emissie wagens nog verder zien toenemen.

De premie bij de aankoop van zero-emissievoertuigen is erop gericht om tot een snellere omschakeling naar zero-emissievoertuigen te komen voor andere wagens dan de bedrijfswagens. Deze snellere vergroening van het wagenpark via financiële stimuli zal leiden tot een verdere daling van NOx en CO₂-uitstoot en het halen van de doelstellingen die opgelegd worden door de Europese regels.

De inwerkingtreding op 1 januari 2024 is dienstig om de voormelde doelstellingen die vooropgesteld worden in het Luchtbeleidsplan 2030 en de Europese regels te halen.

Daarbij mag ook niet uit het oog verloren worden dat een snellere vergroening van het wagenpark niet tot een eenmalige daling leidt in 2024, maar een blijvend gunstig effect heeft op de NOx-uitstoot voor de komende jaren. Deze zero-emissievoertuigen zullen immers jarenlang (eerst bij de initiële eigenaar en vervolgens via de tweedehandsmarkt) in omloop blijven en een gunstig effect hebben op het leefmilieu. Hoe sneller zero-emissievoertuigen aangekocht worden, hoe sneller ze ook op de tweedehandsmarkt verkocht zullen worden en dus ook de markt van de tweedehandsverkoop zal vergroenen. Een snelle invoering is dus ook nodig om de toekomstige cumulatieve effecten te maximaliseren. Ook om die reden is het noodzakelijk dat de maatregel zo snel als mogelijk in werking kan treden.

Tot slot draagt een snelle uitvoering bij aan de totstandkoming van een rechtszekere en evenwichtige oplossing in het kader van de stikstofproblematiek. Een snelle invoering en inwerkingtreding van de voorliggende maatregel draagt bij tot de noodzakelijke verdere significante daling van de stikstofdeposities, wat een gunstig effect heeft op het milieu én het vergunningenbeleid in het kader van de stikstofproblematiek.

Het is noodzakelijk dat die maatregel op 1 januari 2024 in werking treedt en uitgevoerd kan worden. Het besluit moet daartoe tijdig de regelgevingsprocedure doorlopen en tijdig in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd worden, wat rechtvaardigt waarom dit advies met hoogdringendheid wordt gevraagd.”

3. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

4. De context werd al beschreven in de motivering van de hoogdringendheid.
5. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:
- artikel 2, §2 bepaalt de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de premie;
 - artikel 2, §4 bepaalt welke gegevens de aanvraag moet bevatten.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

6. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
- de aanvragers van een premie voor zero-emissievoertuigen
- en dat het minstens de volgende gegevens betreft:
- identificatie- en contactgegevens;
 - de gegevens in de koopovereenkomst waaruit blijkt dat aan de voorwaarden, is voldaan, en waaruit het merk, het type en de aankoopprijs van het voertuig blijken;
 - het rekeningnummer waarop de premie wordt uitbetaald.
7. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

8. De wettelijke basis van het Ontwerp is artikel 6 van het decreet van 16 juli 2021 *over zero-emissievoertuigen en voertuigen aangedreven door alternatieve brandstoffen*:

“Artikel 6. (04/09/2021- ...)

De Vlaamse Regering kan een steunprogramma opstellen met tegemoetkomingen ten voordele van natuurlijke of rechtspersonen, ondernemingen of iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid voor de aanschaf en voor het faciliteren van het gebruik van zero-emissievoertuigen. In voorkomend geval bepaalt ze ook de voorwaarden en modaliteiten waaraan dat steunprogramma voldoet.

De Vlaamse Regering kan het steunprogramma, vermeld in het eerste lid, beperken tot bepaalde categorieën of toepassingen van zero-emissievoertuigen.”

9. Het decreet bevat nu nog geen bepalingen over de verwerking van persoonsgegevens.
10. Bij de aanvraag werd een ontwerp van voorstel van decreet gevoegd waarin wel de verwerking van persoonsgegevens geregeld wordt. Dit voorstel werd intussen ook ingediend bij het Vlaams Parlement en op 23 november 2023 aan de VTC voorgelegd voor advies.
11. De bepaling uit het voorstel van decreet luidt als volgt (onderlijning VTC):

“Art. 2. Aan artikel 6 van het decreet van 16 juli 2021 over zero-emissievoertuigen en voertuigen aangedreven door alternatieve brandstoffen, waarvan de bestaande tekst paragraaf 1 zal vormen, wordt een paragraaf 2 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§2. De volgende gegevens worden verwerkt in het kader van het steunprogramma, vermeld in paragraaf 1:

1° de identificatie- en contactgegevens van de aanvrager, met inbegrip van de noodzakelijke gegevens van het Rijksregister of de gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen als de aanvrager een onderneming of vereniging zonder winstoogmerk is;

2° het bankrekeningnummer van de aanvrager van de steun, en de financiële gegevens over het voertuig waarvoor de steun wordt aangevraagd;

3° de gegevens over het voertuig dat is opgenomen in de steunaanvraag.

De Vlaamse Regering kan de gegevens, vermeld in het eerste lid, verder verfijnen afhankelijk van de voorwaarden en modaliteiten van het steunprogramma.

De bevoegde overheid kan de gegevens over de voertuigen en de gegevens over de houders van de voertuigen opvragen bij de overheid die belast is met de inschrijving van de voertuigen.

De gegevens, vermeld in het eerste lid, worden verwerkt met het oog op de controle van de voorwaarden voor het verkrijgen van de aangevraagde steun en voor de correcte uitbetaling ervan.

De bevoegde overheid is verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

De gegevens, vermeld in het eerste lid, worden maximaal vijf jaar na het afsluiten van het steundossier bewaard.”.

12. De beoordeling hierna houdt rekening met het voorstel van de decreet, maar maakt een **voorbehoud** voor eventuele wijzigingen die aan de tekst zouden worden aangebracht.
13. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
14. De toelichting bij het voorstel van decreet vermeldt expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden, namelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang als vermeld in artikel 6, lid 1, punt e), AVG.

15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³
16. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
17. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
18. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
19. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen⁵.

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

² Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DÉGRAVE, E., "*L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle*", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

⁵ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die

wat nu nog niet het geval is. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁶.

3. Doelbinding

20. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
21. In het voorstel van decreet wordt de doelstelling vermeld: de controle van de voorwaarden voor het verkrijgen van de aangevraagde steun en voor de correcte uitbetaling ervan. Deze doeleinden zijn ook wel uit het Ontwerp af te leiden: het behandelen van aanvragen om een premie te bekomen voor zero-emissie voertuigen. Uit het Ontwerp zijn geen andere doeleinden af te leiden zodat de verwerking zich daartoe moet beperken.
22. De VTC adviseert evenwel de doeleinden uitdrukkelijk te bepalen in het decreet samen met de andere essentiële elementen zoals nu in het voorstel staat.

4. Verantwoordelijkheid

23. Artikel 4, 7), AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
24. In het voorstel wordt de “bevoegde overheid” als verwerkingsverantwoordelijke aangeduid.
25. Als bevoegde overheid wordt de overheid, vermeld in artikel 3, 2°, van het decreet van 16 juli 2021 over zero-emissievoertuigen en voertuigen aangedreven door alternatieve brandstoffen aangeduid. Dat is dan volgens die definitie het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. De aanduiding als verwerkingsverantwoordelijke gebeurt evenwel beter expliciet.
26. De Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijke(n) moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35, AVG)⁷ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens”, in dezelfde zin GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

⁶ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

⁷ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

27. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht⁸.

5. Minimale gegevensverwerking

28. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
29. De **categorieën betrokkenen** zijn zoals vermeld de natuurlijke personen die een aanvraag indienen voor een premie voor een zero-emissie voertuig.
30. De **categorieën persoonsgegevens** zijn grotendeels af te leiden uit de vereiste gegevens bij een aanvraag (artikel 2, §4):
- de unieke identificatie en de contactgegevens van de premieaanvrager;
 - een kopie van de verkoopovereenkomst waaruit blijkt dat aan de voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, is voldaan, en waaruit het merk, het type en de aankoopprijs van het voertuig blijken;
 - het rekeningnummer waarop de premie wordt uitbetaald.
31. Het voorstel van decreet vermeldt (artikel 2) volgende categorieën:
- “1° de identificatie- en contactgegevens van de aanvrager, met inbegrip van de noodzakelijke gegevens van het Rijksregister of de gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen als de aanvrager een onderneming of vereniging zonder winstoogmerk is;*
- 2° het bankrekeningnummer van de aanvrager van de steun, en de financiële gegevens over het voertuig waarvoor de steun wordt aangevraagd;*
- 3° de gegevens over het voertuig dat is opgenomen in de steunaanvraag.”*
32. De voorwaarden waaraan voldaan moet zijn, zijn de volgende en vormen dan ook persoonsgegevens die verwerkt worden (artikel 2, §2):
- dat het voertuig minstens drie jaar in het bezit blijft van de aanvrager, of zijn erfgenaam of rechtsopvolger;
 - dat het voertuig minstens gedurende drie jaar na de ontvangst van de premie ingeschreven is op een adres in het Vlaamse Gewest;
 - dat de aankoopprijs niet hoger dan 40.000 euro is;
 - dat de oorspronkelijke cataloguswaarde van het tweedehandsvoertuig niet hoger dan 60.000 euro was;
 - dat het tweedehandsvoertuig minimaal drie jaar voor de huidige inschrijving die voorwerp uitmaakt van de aanvraag bij de vorige eigenaar is ingeschreven en maximaal acht jaar voor de huidige inschrijving een eerste keer is ingeschreven;
 - dat de verkoopovereenkomst van het voertuig is afgesloten bij een onderneming met als economische activiteit de verkoop van voertuigen die behoren tot categorie M1 en N1, of tot categorie L7e-C.
33. De toelichting bij artikel 2 van het Ontwerp (p. 4) verduidelijkt dat uit de documenten moet duidelijk blijken dat de wagen gekocht is door de aanvrager en ook op diens naam wordt ingeschreven.
34. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de identificatiegegevens en de contactgegevens niet voldoende worden aangeduid ook niet in het voorstel van decreet: om welke gegevens uit het Rijksregister gaat het?

⁸ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

35. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft, kan nu uit het Ontwerp worden afgeleid dat het het Departement Mobiliteit en Openbare Werken betreft.
36. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden aan een medewerker van het departement voor zover die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de taken en valt binnen het werkgebied waar deze medewerker voor bevoegd is.
37. In paragraaf 7 wordt bepaald dat de gegevens met betrekking tot de steun toegekend aan ondernemingen en verenigingen zonder winstoogmerk openbaar zullen worden gemaakt in het subsidieregister, conform artikel 4, §1 van het decreet van 19 november 2021 tot oprichting van een Vlaams subsidieregister.
38. Er wordt rekening gehouden met het feit dat informatie over natuurlijke personen niet zonder bijzondere motivering mag worden openbaar gemaakt⁹.
39. In de mate dat er bijvoorbeeld voor het controlemechanisme dat hierna wordt vermeld sprake is van mededeling van persoonsgegevens, wijst de VTC erop dat er rekening zal moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
40. Bovendien kunnen bepaalde mededelingen ook onderworpen zijn aan artikel 20 van de WVG of artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid¹⁰ en de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer¹¹.
41. Dit zal in het bijzonder gelden voor de mededeling waarvoor het voorstel van decreet (artikel 2) een wettelijke basis wil bieden:
- “De bevoegde overheid kan de gegevens over de voertuigen en de gegevens over de houders van de voertuigen opvragen bij de overheid die belast is met de inschrijving van de voertuigen.”*
42. De VTC is van oordeel dat er mits verdere verduidelijking zoals hiervoor gevraagd voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.
43. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

⁹ H.v.J., 22 november 2022, gevoegde zaken C-37/20 en C-601/20, nr. 64. Meer in het bijzonder blijven de uitzonderingen op de bescherming van de persoonsgegevens en de beperkingen ervan binnen de grenzen van het strikt noodzakelijke, met dien verstande dat wanneer een keuze mogelijk is tussen meerdere geschikte maatregelen voor de verwezenlijking van de rechtmatig nagestreefde doelstellingen, de maatregel moet worden gekozen die het minst belastend is. Bovendien kan een doelstelling van algemeen belang niet worden nagestreefd zonder rekening te houden met het feit dat deze doelstelling moet worden verzoend met de door de maatregel aangetaste grondrechten, zulks via een evenwichtige afweging tussen de doelstelling en de op het spel staande rechten, om ervoor te zorgen dat de door die maatregel berokkende nadelen niet onevenredig zijn aan het nagestreefde doel. Bijgevolg moet de mogelijkheid om een beperking van de door de artikelen 7 en 8 van het Handvest gewaarborgde rechten te rechtvaardigen, worden beoordeeld door de ernst te bepalen van de inmenging die een dergelijke beperking meebrengt, en moet worden nagegaan of het belang van de met die beperking nagestreefde doelstelling van algemeen belang in verhouding staat tot die ernst (zie in die zin arresten van 26 april 2022, Polen/Parlement en Raad, C-401/19, EU:C:2022:297, punt 65, en 21 juni 2022, Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, punten 115 en 116 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

¹⁰ Wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (B.S. 10 september 2018) <https://dt.bosa.be/nl/ivc>

¹¹ Zie artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

44. De **bewaartermijn** wordt vastgelegd in het voorstel van decreet en is maximaal 5 jaar na het afsluiten van het steundossier. Als motivering hiervoor wordt in de toelichting bij het voorstel gesteld dat die termijn nodig is voor een afdoende controle.
45. De VTC heeft hierbij geen opmerkingen.

6. Juistheid

46. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
47. Het Ontwerp bevat een bepaling die hierbij aansluit, nl. artikel 2, §6 dat de gevolgen vermeldt als niet meer wordt voldaan aan de subsidievoorwaarden en de verplichting van de subsidieontvanger om cruciale wijzigingen met betrekking tot de eigendom van het voertuig mee te delen aan de bevoegde overheid. Er zal hiertoe een controlemechanisme worden uitgewerkt, waarbij onder meer drie jaar na ontvangst van de premie door het Departement MOW gecontroleerd zal worden of het voertuig nog ingeschreven is op een adres in het Vlaams Gewest en op naam van de aanvrager of diens erfgenaam of rechtsopvolger. Als niet langer aan de voorwaarden voldaan is, zal de premie teruggevorderd worden.
48. De VTC beveelt in ieder geval aan dat de verwerkingsverantwoordelijke de nodige maatregelen neemt om de juistheid van de gegevens te waarborgen.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

49. Artikel 12 ,AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
50. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 49 op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

51. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
52. De VTC wijst erop dat aangezien het delicate gegevens betreft (in casu financiële gegevens) en er sprake is van een webloket een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
53. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;

- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
54. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹² ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹³ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁴ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁵.
55. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁶.
56. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten::
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
57. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁷.

III. BESLUIT

58. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- **alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen decretaal bepalen;**
 - bepaalde categorieën persoonsgegevens worden gepreciseerd;
 - de transparantiemaatregelen uitwerken.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-11-28 10:29:33 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

¹² Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹³ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁴ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁵ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁶ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁷ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.